

**Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського**

**ПРОГРАМА І КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ
СПІВБЕСІДИ З МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА**

Галузь знань: **0202 Мистецтво**

Напрямок підготовки: **6.020204 Музичне мистецтво***
денна (заочна) форма навчання

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

В час, коли відбуваються якісні зміни освіти, виникає необхідність вдосконалення професійної підготовки кадрів, зокрема й вчителів музики для загальноосвітньої школи. Професійна діяльність вчителя музики вимагає складних за своєю структурою знань, умінь та навичок, яких він набуває протягом навчання в Інституті педагогіки психології та мистецтв (напрям підготовки “Музичне мистецтво”). Підготовка вчителя музики складається з оволодіння рядом дисциплін загальнотеоретичного характеру, психолого-педагогічного циклу, але особлива увага приділяється фаховим дисциплінам (диригування, постановка голосу, основний та додатковий музичні інструменти теорія та історія музики тощо). Отже, за час навчання студент повинен оволодіти досить складними знаннями, уміннями та навичками інструментального та вокального виконавства, керування хоровим та інструментальним колективом, аналізу музичних творів тощо.

Виходячи з навчальних планів та програм напряму підготовки “Музичне мистецтво” та з метою відбору абітурієнтів з відповідними даними (володіння музичним інструментом, співацьким голосом, наявністю музичного слуху та відчуття ритму, знання елементарної теорії музики) до **програми співбесіди з музики** внесені такі завдання:

1. Дати відповідь на теоретичне питання з елементарної теорії музики
2. Виконати два вокальних твори: без супроводу та під власний акомпанемент.
3. Виконати на музичному інструменті (фортепіано, баян, акордеон, скрипка, бандура) два твори: поліфонія та твір великої форми.
4. Перевірка музичних здібностей – слуху, ритму; знань елементарної теорії музики.

I. Перше завдання виявляє рівень знань абітурієнта з елементарної теорії музики.

II. Виконання другого завдання має на меті виявлення вокальних даних абітурієнта: діапазон, тембр, тип голосу. Крім того виявляється якість музичного слуху, чистота інтонування, виразність виконання, перевіряється вміння акомпанувати собі при співі (одна з найголовніших навичок для вчителя музики). Вокальні твори повинні бути різнохарактерні: твір без супроводу кантиленного, ліричного характеру; твір з акомпанементом – жвавий, маршовий, жартівливий (бажано з шкільного репертуару).

Приблизний рівень складності вокальних творів

1. Твір без супроводу:

укр. нар. пісня в обр. Г.Верьовки *«Тихо над річкою»*

укр. нар. пісня *«Там, де Ятрань круто в'ється»*

укр. нар. пісня *«Місяць на небі»*

укр. нар. пісня *«Чорнії брови, карії очі»*

укр. нар. пісня *«Ой і не стелися хрещатий барвінку»*

укр. нар. пісня *«Туман ярм»*

2. Твір під власний акомпанемент:

укр. нар. пісня в обр. Л.Ревуцького *«Ой, єсть в лісі калина»*

укр. нар. пісня в обр. Л.Ревуцького *«Подольночка»*

укр. нар. пісня в обр. К.Стеценка *«Ой, на горі жито»*

Л.Дичко *«Роботящий півник»*

А.Мигай *«Дощик»*

А.Філіпенко *«Новорічна»*

III. При виконанні завдання абітурієнт повинен на високому художньому рівні виконати програмний матеріал, розкривши при цьому характерні стилеві ознаки музичних творів.

Приблизний рівень складності інструментальних творів

Фортепіано:

1. Поліфонія:

Й.С. Бах *Інвенції (2-х, 3-х голосі за вибором)*

Г.Гендель *Частини з сюїти (Алеманда, Куранта тощо за вибором)*

Й.С.Бах *Частини з сюїти (Алеманда, Куранта тощо за вибором)*

Є.Юцевич *Інвенція на тему укр. нар. пісні «Сонце низенько»*
О.Скрябін *Канон*
Ю.Щуровський *Фуга*

2. Твір великої форми:

Д.Скарлатті *Сонати(за вибором)*
М.Клементі *Сонати(за вибором)*
К.М.Вебер *Анданте з варіаціями*
М.Глінка *Варіації на тему рос. нар. пісні «Среди долины ровныя»*

Баян, акордеон:

1. Поліфонія:

Й.С. Бах *Інвенція ля-мінор.*
Є. Юцевич *Фуга мі-мінор.*
А. Кореллі *Прелюдія мі-мінор.*

2. Твір великої форми:

Д. Бортнянський *Соната до-мажор ч.1.*
М.Завадський *Думка.*
Е. Юцевич *Тема з варіаціями.*

Скрипка

1. Рухлива п'єса, або кантилена:

М. Рубінштейн *Прялка*
Л. Обер *Тамбурин, Престо*
П. Чайковський *Мазурка*
А. Дворжак *Циганська пісня*
К. Сен-Санс *Лебідь (з сюїти «Карнавал тварин»)*
Х.В. Глюк *Мелодія (з опери «Орфей»)*
Г. Бом *Безперервний рух*

2. Твір великої форми, або концертна п'єса

М. Комаровський *Концерт №1 ч.1.*
А.Вівальді *Концерт ля-мінор ч.1, або ч.2,3*
В.А. Моцарт *Концерт «Аделаїда» ч.1*
Н. Акколаї *Концерт №1 ч.1*

Бандура

1. Поліфонія:

Й.С. Бах *Лярго*

К. Мясков *Пісня*

2. Твір великої форми:

С. Баштан *Варіації на тему укр. нар. пісні «Ой, джигуне, джигуне»*

С. Баштан *Варіації на тему укр. нар. пісні «Йшли корови із діброви»*

В.Кухта *Фантазія на теми укр. нар. пісень*

VI. Завдання виявляє вміння абітурієнтів співати та визначати на слух прості інтервали, мажорні та мінорні звукоряди, мажорні та мінорні тризвуки, відтворювати нескладні ритмічні малюнки.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ АБІТУРІЄНТІВ НАПРЯМУ ПІДГОТОВКИ “МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО” ПІД ЧАС СПІВБЕСІДИ

Абітурієнт **рекомендується до зарахування на державну форму навчання** за умови:

вірної відповіді на поставлене теоретичне питання, правильного проспівування та визначення на слух запропонованих ладів, інтервалів, тризвуків тощо;

виконання вокальних творів на достатньо високому художньому рівні з незначними помилками (неточностями) щодо техніки виконання – динаміка, фразування, дикція тощо, розкриття вокальної природності голосу – гнучкості, легкості у виконанні різних технічних, динамічних та штрихових прийомів, здорового голосового апарату;.

виконання на досить високому художньому рівні інструментальних музичних творів. При цьому допускаються окремі незначні помилки (неточності) у відтворенні нотного тексту: штрихи, динамічні відтінки тощо.

Абітурієнт не рекомендується до зарахування на державну форму навчання за умови:

неповної, або невірної відповіді на теоретичне питання; правильно проспіваних, або визначених на слух, лише половини, або менше заданих ладів, інтервалів, тризвуків тощо;

невиконання обов'язкових вокальних творів, або їх часткового виконання (порушення інтонації, ритму, погане знання музичного та літературного тексту);

невиконання програмних інструментальних творів, або їх часткового виконання з порушенням нотного тексту, стильових особливостей тощо.

ПЕРЕЛІК

питань з елементарної теорії музики, що виносяться на співбесіду

1. Фізична основа звуку. Властивості музичного звуку.
2. Часткові тони. Натуральний звукоряд. Музична система. Звукоряд. Основні ступені та їх назви. Октави.
3. Музичний стрій. Темперований стрій.
4. Півтон та цілий тон. Похідні ступені та їх назви.
5. Енгармонізм звуків. Діатонічні та хроматичні півтони та цілі тони.
6. Позначення звуків по буквеній системі.
7. Нота. Тривалості та їх позначення. Нотний стан. Ключі.
8. Знаки альтерації. Додаткові знаки до нот, що подовжують тривалість звуків. Паузи.
9. Запис двоголосся. Запис музики для фортепіано. Аколада. Запис музики для ансамблів та хорів. Знаки скорочення нотного письма.
10. Ритм. Основне та похідне дроблення тривалостей.
11. Акцент. Метр. Розмір.
12. Такт. Тактова риска. Затакт.
13. Прості метри та розміри. Складні метри та розміри, відносно сильні долі.
14. Мішані метри та розміри. Перемінні розміри. Синкопа.
15. Темп. Значення ритму, метра та темпу в музиці.
16. Прийоми диригування.
17. Інтервал. Кількісна та якісна величини інтервалів.
18. Прості інтервали. Збільшені та зменшені інтервали. Енгармонічна рівність інтервалів.
19. Обернення інтервалів. Консонуючі та дисонуючі інтервали.
20. Стійкі звуки. Тоніка, нестійкі звуки. Їх розв'язання. Лад.
21. Мажорний лад. Гама натурального мажору. Ступені мажорного ладу. Назва та позначення ступенів мажорного ладу.
22. Тональність. Мажорні тональності: дієзні та бемольні.
23. Квінтове коло.
24. Гармонічний та мелодичний мажор.
25. Мінорний лад. Гама натурального мінору. Ступені мінорного ладу. Назва та позначення ступенів мінорного ладу.
26. Гармонічний та мелодичний мінор. Тональності мінору. Паралельні тональності. Квінтове коло мінорних тональностей. Одноіменні тональності.
27. Акорди. Тризвуки. Види тризвуків. Консонуючі та дисонуючі тризвуки. Обернення тризвуків.
28. Септакорди. Домінантсептакорд та його обернення. Розв'язання домінантсептакорду та його обернень.
29. Ввідні септакорди. Септакорд II ступеня. Акорди в музиці.
30. Визначення тональності. Транспозиція.